

РЕШЕНИЕ

№ 3781

гр. Варна, 22.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 48 СЪСТАВ, в публично заседание на първи ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Добрина Петрова

при участието на секретаря Антоанета М. Атанасова
като разгледа докладваното от Добрина Петрова Гражданско дело № 20233110102360 по описа за 2023 година

Предявени са искове с правно основание чл.285 вр. чл.140, ал.3 КТ и чл.86 ЗЗД от Р. В. К. срещу Областна администрация Варна за осъждането на ответника да заплати на ищеца сумата от 838 лева като частичен иск от 1896 лева, представляваща стойност на полагаща се храна за отработени 419 дни за периода 01.06.2016г. – 31.12.2022г., сумата от 130,30 лева като частичен иск от 643,30 лева, представляваща обезщетение за забава в плащането на главницата за периода първа дата на последващ месец на престирането на работната сила до датата на подаване на исковата молба 27.02.2023г. , ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда 27.02.2023г. до окончателното изплащане.

В исковата молба се твърди, че по силата на валидно сключен трудов договор №116/03.05.2012 г., ищецът бил назначен на длъжността „изпълнител-оперативен дежурен на ОСС" при в Областна администрация - Варна, която била и негов работодател, при основна заплата в размер на 270 лева. Трудовият договор бил сключен на основание чл. 67, ал. 1, т. 1 във връзка с чл. 70 от КТ. От момента на назначаването на работа В.Ц. работил в Областна администрация Варна с поставени месечни поименни графици за периода, за който било установено сумирано изчисляване на работното време, с което изчисляването било месечно и трудът бил полаган по разпореждане на работодателя. Работният ден бил 12 часов. Това фактическото положение обаче било уредено с вътрешен административен акт със Заповед № РД - 16 -7711 - 7/01.06.2016 г. на Областен управител на област с административен център Варна, с която било наредено въвеждане на работа по график на служителите, заемащи длъжност „изпълнител - оперативен дежурен на ОСС" при сумарно изчисление на работното време с период 6 месеца. На 28.05.2020 г. трудов договор №116/03.05.2012 г. бил прекратен, като на следващата дата между страните се сключил нов трудов договор с №127/29.05.2020 г. Съгласно последния, работодателят - Областна администрация - Варна, възложил, а служителя – Р. К., приел да изпълнява длъжността „изпълнител - оперативен дежурен на ОСС", с основно месечно възнаграждение в размер на 610 лв., дължими до края на календарния месец, в който е престирана работна сила, и работно време по график на смени. Длъжностната характеристика на работната позиция изпълнител-оперативният дежурен на ОСС предвиждала, че същият дава денонощни

дежурства и оповестява ръководния състав на Областна администрация-Варна и общините при: - привеждане на областта в различни състояния и степени на готовност при военно време; - кризи, стихийни бедствия и крупни производствени аварии; - мобилизация, разсредоточаване и евакуация; - подпомага и организира мобилизационни граждански ресурси за отбраната на страната. Със Заповед №РД-21-7711-6 заповед № РД - 16-7711-7/01.06.2016 г. на Областния управител на област с административен център Варна за осигуряване на денонощно дежурство в Областна администрация - Варна била отменена и била въведена работа по график на служителите, заемащи длъжност „изпълнител - оперативен дежурен на ОСС" при сумарно изчисление на работното време с период на отчитане 4 месеца.

Твърди се, че въпреки специфичната организация на труда, работодателят не бил осигурявал безплатна храна през периода на действие на трудовите договори до 31.12.22г., нито изплащал на ищеца нейна парична равностойност, въпреки изпълняваната работа на 12-часов работен ден при сумирано изчисляване на работно време и на нито един от служителите назначени на същата длъжност (П. П., В.А., В.Ц., Р. К., В.Ф.). За периода от датата на Заповед № РД-16-7711-7/01.06.2016г. на Областен управител на област с административен център Варна -01.06.2016г., 31.12.23г., ищецът имал отработени общо 948 дни, като следвало да му бъде изплатена сумата от минимум 2 лв. на смяна/работен ден, представляваща компенсиране на безплатна храна с парично обезщетение. На осн. чл. 86, ал. 1 ЗЗД работодателят дължал и законната лихва от датата на забава за изпълнение на задължението -първа дата на последващия месец на престирането на работната сила.

Сочи се, че служителите на длъжността „изпълнител - оперативен дежурен на ОСС" многократно се обръщали към държавната администрация с надежда Областна администрация Варна да разреши поставения проблем и преустанови правонарушението, което било видно от Докладни записки от 2021 г. и 2022 г. По предложение на зам. областен управител С.К. от 31.01.2023 г. да бъдат осигурени средства в размер на 7.00 лв на отработена смяна на оперативните дежурни на ОСС при Областна администрация Варна, считано от 01.01.2023г., била издадена Заповед №РД 23-7706-35/21.02.23 г. Последната предвиждала, че стойността на безплатната храна е 5,92 лв./отработена смяна. Излага се, че след отпадането на ал. 3 на чл. 285 КТ, законът не забранявал компенсиране на безплатна храна с парично обезщетение. Правото на безплатна храна и добавки принадлежи на две категории работници и служители. Соци се, че ищецът бил защитен и от императивната разпоредба на чл.140,ал.3 КТ, която предвиждала, че на служителите, даващи нощни сени работодателят задължително предоставя безплатна храна, отделно от ободряващите напитки. Това право било признато и на работниците през дните на полаган труд при 12- часов работен ден при сумирано изчисляване на работното време, съгласно чл.4, ал.1, ал. 2, вр. чл.2 от Наредбата. Според чл.5 от Наредбата стойността на безплатната храна не можела да бъде по-малко от 2 лева на ден.

Излага се, че при липса на заповед на работодателя, в която да е посочена вида и стойността на дължимата храна размерът на стойността на дължимото следвало да се определи по реда на чл.5 от Наредбата.

В срока по чл.131 ГПК ответникът е депозирал отговор на исковата молба, с който предявеният иск се оспорва като неоснователен и недоказан. Прави възражение за изтекла погасителна давност на претенцията за периода 01.06.2016г. до 29.02.2020г. с изтичането на три години от деня, в който вземането е станало изискуемо, съгласно чл.111 ЗЗД. В останалата част иска се оспорва като неоснователен. Соци се, че Областна администрация Варна е юридическо лице на бюджетна издръжка, а областният управител е второстепенен разпоредител с бюджет към Министерски съвет. Предвид това областният управител бил зависим от фискалната политика на централния орган и не можел да взема решения в разрез с правните норми, от които се ръководела дейността на първостепенния разпоредител. При

това положение прилагането на редица норми във фискалната дейност на администрацията търпяла редакциите на специализираните счетоводни правила, регламентиращи императивно стандартите за работа на публичния орган. В чл. 100, ал. 2 от Закона за публичните финанси било дефинирано, че първостепенните разпоредители с бюджет определят бюджетите на второстепенните разпоредители с бюджет и ги утвърждават. Съгласно чл. 11, ал. 13 от Закона за публичните финанси първостепенните разпоредители с бюджет упражнявали контрол върху процесите по планирането, съставянето, изпълнението и отчитането на бюджетите на разпоредителите с бюджет от по-ниска степен. Нормата давала ясна представа за невъзможността второстепенният разпоредител да разходва извън указанията на първостепенния получените по делегиран ред средства. Описват се стойностите на бюджета на Областна администрация за съответната година през процесния период, които водели до извода, че била налице обективна невъзможност претенцията на ищеца да бъде удовлетворена, предвид което липсвало укоримо поведение от страна на работодателя - същият бил положил възможните усилия да осигури необходимите средства от първостепенния разпоредител, но той не ги предоставил. Съдебната практика сочела, че от изброените в чл. 140, ал. 3 от КТ придобивки за полагащите нощен труд, единствено задължението на работодателя да осигурява на работниците и служителите ободряващи напитки е такова, компенсиращо основното неудобство на нощния труд - безсънието. Храната не била облага, свързана с времеви режим на работа - най-малко по причина, че този период от денонощието не е обичаен за хранене. Освен това работата на служителите ОМП не били при външни условия, за да се приеме, че служителят би се облекчил при изпълнение на смяната от наличието на топла храна. Областният управител осигурявал средства за тонизиращи напитки. Съгласно счетоводните записвания, отделените за целта средства били 25 лева месечно. Тези напитки действително имали отношение към преодоляване на неудобствата, свързани с работа нощем, липса на сън и повишена продължителност на смяната. Предназначението на безплатната храна било обвързано със здравословните и безопасни условия на труд, поради което тя се дължала само в случаите, изрично предвидени в чл. 285 КТ във връзка с чл. 4, ал. 2 Наредба № 11/2005г, като замяната ѝ с парична равностойност била недопустима. Получаването на безплатна храна било обвързано с пребиваването на работника в служебна среда, която, съгласно чл. 285 от КТ, следвало да притежава специфичен характер, с какъвто трябвало да се отличава и организацията на труд. Двете квалифициращи предпоставки следвало да са налице кумулативно, за да възникне задължение за осигуряване на безплатната храна. Същата била предвидена като допълнителен дивидент при изпълнение на трудовите задължения с оглед неутрализиране вредното въздействие на работната среда. Предназначението на този дивидент не позволявал той да бъде трансформиран във финансова добавка, тъй като това щяло противоречало на целта на престацията. На тези съображения се твърди, че необходимите средства за евентуалното осигуряване на храна не се включват в състава на индивидуалната работна заплата. Касало се до безплатна храна и/или добавки, които следвало да се получават в натура, а не като парична равностойност. Този извод следвал от условията, при които те се предоставяли, и от предназначението им - въздействие върху здравето на работника или служителя, за което било без значение отмяната на ал. 3 на чл. 285 от КТ, установяваща изрично забраната за компенсиране на безплатната предпазна храна и противоотровите с парично обезщетение. Невъзможността да се напуска работното място или неговата евентуална отдалеченост от хранителни обекти, също не можела да се компенсира впоследствие - целта на нормата била работодателят да осигури храна на работник, който към момента на полагане на труда има нужда от нея.

Сочи се, че е налице съществена разлика между безплатната храна с предпазна функция по чл. 285 КТ и храната, предоставяна на работниците и служителите по чл. 269 КТ. Последната била допълнително натурално трудово възнаграждение, предвидено в акт на МС, в колективен трудов договор или в индивидуалния такъв. То представлявало доход и се

включвал към трудовото възнаграждение, за разлика от безплатната храна по чл. 285 КТ, която била с целево предназначение. В чл. 2, ал. 1 от Наредба № 11/21.12.2005г. за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна било посочено, кои дейности са със специфичен характер на труда. Алинея 2 на същата разпоредба гласяла, че за работи при специфична организация на труда се осигурява безплатна храна и на работниците и служителите, които работят на 12-часов работен ден при сумирано изчисляване на работното време; работят в производства с непрекъсваем процес на работа; работят в отдалечени обекти без възможности за ползване на заведения за хранене. Право на безплатна храна по тази наредба имали работниците и служителите, само за дните, когато работели при условията на чл. 2. При сравнение между ал. 1 и ал. 2 на чл. 2 от Наредбата, било видно, че едната хипотеза, за която се предвижда осигуряване на безплатна храна била, когато видът на извършвана от служителя работа по необходимост е свързана с вредни или опасни за здравето условия на труд, като целта на безплатната храна била да бъдат неутрализирани или намалени вредните последици от извършваната работа. В тази връзка неоснователно ищецът претендирал сумата от 2 лв. на работен ден като парично обезщетение, компенсиращо безплатна храна. Смисълът на чл. 5 от Наредба № 11 не бил такъв - той сочел стойността на храната, необходима с превантивна цел, а не алтернатива за нейното последващо възмездяване. Втората предпоставка, предвиждаща осигуряване на безплатна храна, била когато тя се предоставя с цел да бъде осигурен нормален режим за хранене, който иначе би бил затруднен поради организацията на труд. В настоящия случай ведомството не представлявало отдалечен обект без възможности за ползване на заведения за хранене (в радиус от 100 - 150 метра имало поне 5 хранителни обекта и 2 супермаркета, единият с топла витрина), нито нормалното хранене се осъществявало през нощта и можело да компенсира безсънието, нито пък организацията на труд възпрепятствала служителите ОМП да носят със себе си необходимата храна още при встъпване в смяна.

Областният управител, в качеството си на работодател, осигурил хладилник и микровълнова печка, което позволявало служителите да направят своя кулинарен избор предварително и да го приведат в подходящ за консумация вид в по-късен момент, когато нямат възможност да напускат работното място. Излага се, че работното помещение на служителите ОМП било и климатизирано, предвид което липсвали рискови или специфичнонатоварващи условия и по отношение температурите на работа - те били в общоприетите норми. Съгласно Указание на МТСП и МЗ за прилагането на Наредба № 11/2005 за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна, специфичният характер на труда и специфичната организация на труда били фактори, които следвало да действат кумулативно съгласно чл. 285, ал. 1 от КТ, за да се породят задължение на работодателя за осигуряването на безплатна храна. В случая не били налице рискови фактори от типа, упоменат в чл. 2, ал. 1 от Наредба № 11/21.12.2005г. Дори нямало изискване за работа на открито. Не били налице вредоносни условия, дискредитиращи здравния статус. Единственото отклонение от нормалния житейски режим било задължението служителят да стои буден нощем и това било обстоятелство, което не може да бъде неутрализирано с предоставянето на храна. Според длъжностната характеристика за заеманата от ищеца длъжност, основните ангажменти на служителя се изразявали в познаване, съхранение, оповестяване при нужда и наблюдение - активност, която нито протичала в екстремна среда, нито изисквала необичайни усилия, нито излагала на увреждащи влияния при изпълнението. Изброените в длъжностната характеристика задължения били свързани предимно с познаване - например на разположението и предназначението на техническите средства за оповестяване, свързка и наблюдение в дежурната стая. Според длъжностната характеристика ищецът следвало още да съхранява документи, да познава реда на Щаба за координация, да познава реда за оповестяване на населението и областния управител, да следи състоянието на контролирани обекти, да спазва правила от Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация, да

спазва правила за безопасни условия на труд и пожарна безопасност и да участва ежемесечно в двучасово обучение на оперативните дежурни. Оценката на риска за процесната длъжност не разкривала необичайни нива на опасност или увреждащо въздействие. В условията на бедствие, криза или военна намеса ситуацията можела да е опасна за всички граждани или служители в еднаква степен и отново не нямало да е налице предпоставка за привилегирована облага на дежурните ОМП. Оповестяването при форсмажорни обстоятелства не водело до специфични натоварвания за извършващия го. Затова и неговата трудова дейност не попадала в нормата на чл. 285 от КТ. Необходимите компетентности за заеманата длъжност били сведени до умение за работа с наличната свързочна апаратура в дежурната стая и способност да се анализира бързо информацията и да се докладва синтезирано и точно. И в това отношение не били налице специфични изисквания, които да наведат на мисълта за специфична организация или специфичен характер на труда. Идеята на Наредба 11 била да се осигурява предпазна храна на работниците, заети в производства, свързани с вредни за здравето последици - мляко, витаминни препарати, пектиносъдържащи напитки и други специфични антидоти и неутрализиращи агенти при определена експонация във вредни условия. Смисълът на безплатната храна е в здравната превенция, не в икономическата облага. Именно затова и заместването с пари не било правна алтернатива по смисъла на КТ, ако такава специална храна се дължала. Тя била необходима в определен момент от трудовата дейност на работника, а не по принцип. Смяната на дежурните се извършвала през 12 часа ежедневно при съответния график за почивка, адекватен на продължителността на положения труд. В длъжностната характеристика били посочени задълженията на служителя във връзка с възлагане, планиране и отчитане на работа, както и отговорностите, свързани с организацията на работата. От същата било видно, че ищецът не работел в предприятие със специфичен характер и организация на труда. Сочи се, че в края на 2022г. ищецът е получил ваучери за храна Sodexo на стойност 600 лв., което надхвърляло номинално, по евентуална дневна ставка за храна по Наредба №11, сумата за години отработени смени. Според Указание за прилагането на Наредба № 11 за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея при спазване на условията на чл. 285 от КТ можело да бъде предоставяна храна и под формата на ваучери за храна. Трудовото законодателство предоставяло на работодателите различни възможности, не непременно задължения, за осигуряване на безплатна храна на работниците и служителите в зависимост от условията, при които се работи. И указанията, и съдебната практика били категорични, че като работи при специфични условия на труд могат да бъдат определени различни видове дейности, извършвани в среда на йонизиращи лъчения, под въздействие на физични, химични и биологични агенти, физическо натоварване, неблагоприятен микроклимат и др., общото между които бил здравословният риск и претоварването. В настоящия случай липсвали доказателства за подобни фактори, съпътстващи работата на ищеца.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира следното от фактическа и правна страна.

Със Заповед №РД-20-7701-5/29.05.2020г. е прекратено трудовото правоотношение с Р. В. К. за длъжността „изпълнител-оперативен дежурен на ОСС“.

С Трудов договор №127/29.05.2020г. Р. В. К. е назначен на длъжност „изпълнител-оперативен дежурен в ОСС“ в Областна администрация Варна с работно време по график на смени.

Със Заповед №РД-14-7706-29/24.01.2014г. на Областния управител на област Варна е наредено работното време на всички служители, назначени на длъжността „изпълнител-оперативен дежурен на ОСС“ при сумарно изчисление на работното време с период на отчитане 6 месеца.

Със Заповед №РД-21-7711-5/14.06.2021г. на Областния управител на област Варна е

въведена работа по график на служителите, заемащи длъжността „изпълнител-оперативен дежурен на ОСС“, да се определя за срок от 4 месеца на сумирано изчисляване на работното време.

По делото са представени длъжностна характеристика, инструкция за задълженията на оперативния дежурен на областен съвет по сигурността по ежедневие, утвърдена от Областния управител на Област Варна, правилник за вътрешния трудов ред в Областна администрация Варна, както и графици за дежурствата на ищеца за процесния период.

От представения Договор от 28.11.2022г., сключен между Областна администрация Варна и Содекс Пасс България ЕООД е видно, че е възложено издаването на ваучери за храна. Съгласно приложените списъци ищецът е получил ваучери за храна за месец октомври, ноември и декември 2022г. в размер на 200 лева на месец.

Приобщена към доказателствения материал по делото е и докладна записка от счетоводител в дирекция АПОФУС, с която областният управител е уведомен за наличие на икономия в разходваните средства за фонд „Работна заплата“. Направено е предложение средствата от реализираната икономия за 2022г. да бъдат разпределени между служителите като социални разходи, съгласно Наредба № 7/09.07.2003г. на министъра на труда и социалната политика и указание на министъра на финансите № УК-1 от 10.05.2022г. Върху докладната е обективизирана резолюция от 28.11.2022г., със съдържание „Да“.

Представен е Договор от 28.11.2022г., сключен между Областна администрация Варна и Содекс Пасс България ЕООД, с който е възложено издаването на ваучери за храна. Съгласно приложените списъци ищецът е получил ваучери за храна за месец октомври, ноември и декември 2022г. в размер на 200 лева на месец.

Съгласно заключението на вещото лице по проведената по делото ССЧЕ за периода 01.06.2016г. до 31.12.2022г. Р. В. К. е положил 947 броя дванадесет часови работни смени – дежурства, подробно описани в Приложение 1 към заключението. Сумата, която се следва за компенсиране на безплатна храна за този период е 1894 лв. /по два лева на работна смяна.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

По делото не се спори, че в процесния период между страните е съществувало валидно трудово правоотношение, по силата на което ищецът е заемал длъжността „изпълнител-оперативен дежурен на ОСС“ в Областна администрация Варна, както и че ищецът полага труд по график на 12-часови смени.

Съгласно разпоредбата на чл. 285, ал. 1 КТ, на работниците и служителите, които работят в предприятия със специфичен характер на организацията на труда работодателят следва да осигури безплатна храна и/или добавки към храната. Съобразно тази норма съществуват два вида предприятия - със специфичен характер и със специфична организация на труда, като работниците и служителите, които работят и в първия и във втория вид предприятия имат право на безплатна храна и/или добавки към нея. При предприятие, в което е налице едновременно специфичен характер и специфична организация на труда съгласно чл. 4 и чл. 7 от Наредба № 11/21.12.2005г. се предоставя безплатна храна и допълнителни добавки към храната. Под "специфичен характер" на труда следва да се разбират обективно съществуващи условия на работната среда, например опасни или рискови за здравето или изискващи специфичен хранителен и питеен, калориен режим условия, при който се изпълняват трудовите задължения. "Специфичната организация" на труда е особена, различаваща се от нормалната организация на работа, например по отношение на работното време, на смените, на въвеждане на специфични режими на организация, на застъпване на работа. Специфичната организация на работата за някои дейности е например непрекъсваемия работен процес, който налага работното време да се организира в 12-часови смени, каквато е и процесната, съгласно чл. 2, ал. 2 от Наредба

№ 11/21.12.2005г. При сравнение на нормите на ал. 1 и ал. 2 на чл. 2 от Наредба № 11 от 21.12.2005г., е видно, че едната хипотеза, за която се предвижда осигуряване на безплатна храна, е, когато видът на извършвана от служителя работа е по необходимост свързана с вредни или опасни за здравето условия на труд (по аргумент и от чл. 137 КТ), като целта на безплатната храна е да бъдат неутрализирани вредните последици от извършваната работа. Втората хипотеза, в която се предвижда осигуряване на безплатна храна, е, когато естеството на работата няма увреждащо въздействие, като безплатната храна се предоставя с цел да бъде осигурен нормален режим за хранене, който иначе би бил затруднен поради организацията на труд. Въз основа на цитираните разпоредби следва да се приеме, че смисълът, вложен от законодателят е да признае правото на служителите, работещи при посочените условия е да получават безплатна храна или парична равностойност, както за извършване на дейности, свързани със специфичния характер на труда така и за работа при специфична организация на труда, каквито са основанията по чл. 2, ал. 2, т. 2 и т. 3 от Наредба № 11/21.12.2005г. за определяне на условията и реда за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея.

Липсват доказателства на ищеца да е била осигурявана безплатна храна респ. да му е изплащана такава с оглед на чл. 2, ал. 2, т.2 от Наредба №11/21.12.2005г. за определяне условията и реда за осигуряване на безплатна храна и/или добавки към нея – при работа на 12-часов работен ден при сумирано изчисляване на работното време, поради и което претенцията се явява основателна.

Несъстоятелно е възражението, че в бюджета на ответника в качеството му на второстепенен разпоредител с бюджетни средства, е нямало предвидени и налични средства за осигуряване на безплатна храна. Съгласно разпоредбата на чл. 81 ЗЗД обстоятелството, че длъжникът не разполага с парични средства за изпълнение на задължението, не го освобождава от отговорност.

При липса на заповед на работодателя по чл. 7 от Наредбата, в която да се посочи вида и стойността на дължимата храна размерът на стойността на дължимото следва да се определи по реда на чл. 5 от Наредбата или два лева на ден. Съответно искът за заплащане на стойност на полагаща се храна се явява основателен.

Следва да се разгледа възражението на **ответника за погасяване по давност** относно вземанията в периода 01.06.2016г. до 29.02.2020г.

Съгласно чл. 358, ал. 1, т. 3 КТ, вр. чл. 111, б."а" ЗЗД задължението на работодателя се погасява с изтичане на три годишна давност, като съобразно чл. 358, ал. 2, т. 2 КТ този срок започва да тече от падежа на паричното задължение. При положение, че работодателят не е осигурил безплатна храна на служителя, той е следвало да го компенсира с нейната равностойност при изплащане на възнаграждението за съответния месец (в този смисъл е и заповед № РД-23-7706-35/21.02.2023г. – л. 211 от делото). В трудовия договор от 2020г. е предвидено, че трудовото възнаграждение се изплаща в последния ден на текущия месец. Подобна уговорка в трудовия договор от 2011г. липса, поради което и по аргумент от чл. 270, ал. 2 КТ следва да се приеме, че трудовото възнаграждение за съответния месец е следвало да се изплати най-късно в последния ден от месеца. С оглед това, настоящият състав на съда намира, че вземането за безплатна храна е станало изискуемо на последно число на месеца, през който е положен трудът, а исковата молба е подадена на 27.02.2023г., т.е. след изтичане на давностния срок за вземанията за положен труд за периода 01.06.2016г. – 31.01.2020г. Следователно, независимо, че задължението на ответника за компенсирана с равностойността на дължимата безплатна храна за труда, положен в периода 01.06.2016г. – 31.01.2020г. съществува, неупражняването на субективното право на ищеца в законния срок да иска изпълнението му има за последица погасяването на това право по давност. За вземането, за положен труд за месец февруари 2020г. тригодишният давностен срок не е изтекъл, тъй като същото е станало изискуемо в последния работен ден на месеца -

28.02.2020г.

Съгласно чл. 358, ал. 1, т. 3 КТ вр. чл. 111, б."а" ЗЗД, като задължението на работодателя се погасява с изтичане на три годишна давност като съобразно чл. 358, ал. 2, т. 2 КТ, като вземането на ищеца с оглед датата на депозиране на исковата молба в съда 27.02.2023г. за равностойността на безплатна храна е погасено за периода 01.06.2016г. – 31.01.2020г. Дължимата е сумата от 846 лева за периода 01.02.2020г. до 27.02.2023г.

С отговора на исковата молба ответникът е въвел възражение, че при определяне на размера на дължимата сума за безплатна храна следва да се съобразят предоставените в края на 2022г. ваучери за храна на обща стойност 600 лева. Същото е неоснователно. Сумите по чл. 285, ал. 1 КТ и чл. 269, ал. 2 КТ се дължат на различно основание и съответно, тези плащания имат различен характер. Безплатната храна, съответно нейната парична равностойност се дължи само за дните, в които работниците/служителите полагат труд при условията на чл. 2 от Наредбата, като стойността на безплатната храна не е част от трудовото възнаграждение на работника. От своя страна, ваучерите за безплатна храна представляват специфична добавка към трудовото възнаграждение /в този см. решения на ВКС – решение №206/09.06.2011 г. по гр.д. №718/2010 г. на 4 г.о., решение № 1086/2012 г. на 4 г.о., решение № 23/16.02.2016 г. по гр.д. №1407/2015 г., 3 г.о./. Нещо повече, както се установи от коментираната докладна и списъци, средствата са предоставени на всеки един служител от администрацията, без значение вида на изпълняваната работа и броя положени дежурства, от реализирана икономия от фонд „Работна заплата“. Поради което и получената от ищеца сума от 600 лева не следва да бъде съобразявана при определяне размера на дължимата сума за полагаща се храна.

Съобразно заключението на вещото лице по ССЧЕ ищецът за процесния период е отработил общо 947 смени или дължимото е в размер на 1894 лв. Дължимата е сумата от 846 лева за периода 01.02.2020г. до 27.02.2023г. , поради което съдът намира, че искът следва да бъде уважен в рамките на предявения размер от 838 лв. и отхвърлен за периода 01.06.2016г. до 31.01.2020г., поради погасяването му по давност.

Обезщетението за забава в плащането на парични суми съответства на размера на законната лихва. Същото е дължимо от датата на падежа до датата на исковата молба, като ответникът е изпаднал в забава от деня следващ падежа на задължението, тоест 1-во число на месеца, следващ месеца на положения труд. Съобразно заключението на вещото лице, обезщетението за забава върху вземането за периода 01.02.2020г. – 31.12.2022г. е в размер на 138.82 лева. С оглед акцесорния характер на претенцията и предвид формираният извод за неоснователност на главното вземане за периода от 01.06.2016г. до 31.01.2020г., то и искът за лихви също се явява неоснователен. Ето защо, предявената претенция се явява основателна за сумата от 138.82 лева, поради което и същата следва да бъде уважена в рамките на предявения размер от 130,30 лв. за периода 01.03.2020г. до 27.02.2023г. и да се отхвърли за периода 01.07.2016г. до 28.02.2020г.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответника следва да бъде осъден да заплати адвокатско възнаграждение, на основание чл. 38, ал. 1, т. 3 ЗАдв. Съобразно чл. 7, чл. 2, т. 1 от Наредба №1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения, съдът намира, че в полза на процесуалния представител на ищеца – адв. П. П. П., възнаграждение в размер на 400 лева . Доколкото възнаграждението се присъжда в минимален размер, възражението на ответника, че същото следва да се намали поради прекомерност, се явява неоснователно.

На основание чл. 78, ал. 6 ГПК, ответната страна следва да бъде осъдена да заплати в полза на ВРС сумата от 350 лева, представляваща дължимата държавна такса в размер на 100 лева и 250 лева – изплатено възнаграждение на вещо лице по назначена съдебно-счетоводна експертиза.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА Областна администрация Варна, Булстат 000093360, с адрес гр. Варна, ул. „Преслав“ № 26, да заплати на **Р. В. К., ЕГН ******* от гр. В., сумата от **838 лв. (осемстотин тридесет и осем лева)**, като частичен иск от 1896 лева, представляваща стойност на полагаща се храна за периода 01.02.2020г. – 31.12.2022г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 27.02.2023г., до окончателното ѝ заплащане, сумата от **130,30 лв. (сто и тридесет лева и тридесет стотинки)**, като частичен иск от 643,30 лева, представляваща обезщетение за забава в плащането на главницата за периода първа дата на последващ месец на престирането на работната сила до датата на подаване на исковата молба 27.02.2023г., като **отхвърля** иска за главница за периода 01.06.2016г. до 31.01.2020г. и иска за обезщетение за забава за периода 01.06.2016г. до 28.02.2020г.

ОСЪЖДА Областна администрация Варна, Булстат 000093360, с адрес: гр. Варна, ул. „Преслав“ № 26, да заплати на **адв. П. П. П.** от АК-Варна, с личен номер от едния регистър на адвокатите *********, слежебен адрес: гр. Варна, бул. „Мария Луиза“, № 21А, офис 2, сумата от **400.00 лв. (четиристотин лева)**, представляваща възнаграждение за оказано процесуално представителство и защита на ищеца Р. В. К., ЕГН ********* по реда на чл. 38, ал. 1, т. ЗА, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Областна администрация Варна, Булстат 000093360, с адрес гр. Варна, ул. „Преслав“ № 26, да заплати в полза на **бюджета на съдебната власт, по сметка на Районен съд – Варна** сумата от **350.00 лв. (триста и петдесет лева)**, на основание чл. 78, ал. 6 ГПК

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба в двуседмичен срок от връчването му, пред Варненски окръжен съд.

Съдия при Районен съд – Варна: _____